

REDACTIA
Arad, Deak Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 .
pe 1/4 an . . . 5 .
pe 1 luna . . . 2 .
N-ril de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deak Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Atentatul din Dieta țerii.

(R.) Cele mai multe ziare maghiare așa-l numesc: atentat!

Spunându-le anume că heghe-monia nu îndreptățește la călcarea în picioare a celorlalte naționalități, cu atât mai puțin însemnează nesocotirea legilor. *Guștáv Lindner*, fostul profesor de drept comun la universitatea din Cluj, ar fi săvârșit atentat împotriva „államiság”-ului — asta nu o mai știm traduce pe românește — maghiar.

Și sunt grozav de indignate ziarele patriotice.

„Egyetértés” esclamă: „Eată o dovadă căți dușmani ticăloși întretinem noi pe buni maghiari, dela Pejon până la Brașov și Sibiu!” Și amenință că numai un caz ori două de asemeni vorbiri, ca ale lui Lindner, și vor dovedi ei, „elementul susținător al statului”, ce însemnează cutezanța de a „intriga și a te ridica împotriva elementului susținător al statului”. Ceea-ce i-a supărat pe Unguri mai tare este, că deputatul Sas ar fi negat că ei sunt elementul cari alcătuiesc și susțin statul, pe când în realitate Lindner a scos numai în relief faptul, că naționalitățile constituiesc și ele statul, că dacă Ungurii pot fi cei dintâi în stat, asta nu însemnează că noi, ceilalte naționalități, n'am exista și n'am avea drepturi.

Doar legea de naționalități există!

Se vede însă treaba că stăpânii zilei vor să ne familiarizeze cu gândul, că există numai pe — hârtie. Să se și aplice, una cu asta să nu cerem. De ce? La asta răspunde, nu se poate mai clar, „Budapesti Hirlap”, ziar foarte apropiat de guvern, care tocmai tratând despre „agitația ce a provocat în Dieta Lindner”, scrie:

„Deputatul sas a desfăcut în Dieta, cu un glas cumpătat și într-o limbă dulceagă, întreg ghemul învechit de calomnii anti-maghiare. S'a învălit, cu multă șiretenie, în declarațiile de odinioară ale bărbaților de stat maghiari, făcute încă în vremea când licăriri optimiste au înșelat ochii oamenilor și au crezut că prin concesiuni naționalitățile ultraiste pot fi împăcate. D'atunci a urmat însă desmeticirea și Lindner a găsit în fața sa o părere națională unitară”.

Cu alte cuvinte: legea dela 1868 a fost opera unor oameni fantaști, ea trebuie dresă de veritabili bărbați de stat ca Pichler și Barabás: aceștia strigau adică mai tare împotriva deputatului sas... Se vede că gluma, cu ajutorul căreia Pichler s'a ales deputat, pretinzând că Ludovic Kossuth i-ar fi zis: „Pichler öcsém, vigyázz Magyarországára”, — atâta s'a tot repetat, în cât acum o cred nu numai alegătorii dela țeară, ci și ziaristii unguri!

Andrássy, Eötvös și Deák au crezut că ne pot împăca prin concesiuni! Barabás, Pichler și cei de-o pănură cu ei nu cred însă, ear ziare maghiare de frunte, ca „B. Hirlap”, se provoacă nu la fapte cari denotă că legea de naționalități nu s'a apli-

cat sincer, ci ne scoate pe noi vino-vați... Mielul tulbură apa și în fața acestei crime lupii ce să facă altceva decât să urle — unitar, vorba lui „B. Hirlap”: Lindner a găsit în fața sa o părere națională unitară! ..

Dar nu așa se pune chestia, stimați colegi. Nu! Ci la 1868 ați fost în reculegere după un desastru. Acum sunteți însă amețiți de puterea esclusivă de stat pe care ați pus mâna și cu ajutorul căreia ați scos din vigoare tot ce într'un moment de licărire a conștiinței — nu licărire optimistă, cum scrieți — ați dat.

Sunteți însă asigurați de ori ce desastru, de ori ce primejdie, fie internă, fie externă? Nu vă gândiți că poate veni moment, când înși-vă veți fi convinși că singuri nu o puteți duce, că nu puteți face față situației grele?

Nu vă gândiți, că ori-cât ar fi de energici și iuți pașii întreprinși pentru maghiarizarea naționalităților, pentru a maghiariza cel puțin hotarele, cum cerea mai deunăzi un scriitor maghiar, conștiința națională a noastră v'a luat înainte, așa că ori cât v'ați codi, odată veți afla în fața noastră, necesități să negociați! Și proști d'am fi, suntem însă mulți, ear purtarea d'acum a stăpânirii, dar mai ales a celor cari împing stăpânirea împotriva noastră și cer nesocotirea legii care ne garantează și nouă câte-ceva, ne-a deschis tuturor ochii și ne face, ca ajungând încă odată noi la larg, ear voi la strimtoare, să nu ne mai lăsăm momii, ci ca Stan pățitul, o să căutăm a ne îngrădi mai bine, și majoritate cum suntem în stat, să nu ne mai lăsăm de batjocura Pichlerilor?!

De altfel ne place a crede că, deși puțin, chiar deputații actuali naționaliști vă vor mai obișnui să ascultați adevărul. Se înțelege, că de atâția ani ne spunându-vi-l nimeni, v'ați desobișnuit și a-ți sarit furioși când vi-l'a spus acum... Omul se obișnuiește însă și cu otrava. Sperăm că veți învăța și voi, venerabili „părinți ai patriei”, să ascultați adevărul, și poate să-l și urmați, dacă într'a-devăr vroiți să faceți politică sănătoasă ear nu să vă perdeți într'o aventură șovinistă, care durează deja de prea multă vreme și pe lângă că nu vă onorează, dar nici vă folosește la ceva!..

Statul și țeara „Pesti Hirlap”, ziar guvernamental, face următoarea prețioasă mărturisire:

„Statul organizat și țeara desorganizată, acesta este aspectul Ungariei de azi; despre aceasta vorbesc în Dieta și aceia cari primesc bugetul și aceia cari nu-l votează. E străniu, că același e argumentul și din dreapta, și din stânga. Partidul guvernamental se provoacă cu mândrie la finanțele arangeate (sci!) ale statului: opoziția se provoacă la ruina țării”.

Dureroase adevăruri!

„Democratul”.

Până la constituirea actualei Diete n'a existat în parlamentul Ungariei un partid așa zis democrat. La alegerile din urmă însă, a rășbit în șirul „părinților patriei” *Vázsonyi Weisfeld Vilmos*, șeful partidului democrat-maghiar, ales de suburbiul Leopoldstadt, din orașul Budapesta.

Un semn a fost acesta, o dovadă este: cât de puternici, cât de organizați sunt jidanii în centrul țerii; încât, cu toate că au împănât toate partidele maghiare cu „patrioți”, cu toate că au în mână finanțele țerii și stăpânesc bogățiile patriei noastre — au căutat să și aibă în parlament și un reprezentant specific al lor, un — „democrat”, pe democratul *Weisfeld-Vázsonyi*!

Și junele „democrat”, ajuns în parlament, nu a întârziat de a se valida, printr'o largă activitate — politică.

Pune la cale tulburări de stradă, și când e tras la răspundere în șeful țerii răspunde, ca ori ce *Weisfeld*: Nu știu, n'am văzut

În afaceri „de onoare”, provocate de tonul său ridicat, — ovreiu nu se găsește pentru a da satisfacție.

Și când vorbește în parlament, gateria e numai ovrei din Leopoldstadt, cari fac ovațiuni „ilustrului” șef și singur dar îndrăsnel soldat al partidului „democrat”.

Pentru *Vázsonyi*, protegitorii confraților săi întru Moise sunt: „Kulturbestien”...

O, aceasta, în sfârșit, n'au mai putut s'o înghită „părinții patriei”, ceilalți, și s'au hotărit să-l execute pe reprezentantul „democrației”.

În mijlocul unui tumult și enorm scandal, a cărui teatru a fost Dieta, în ședința dela 29 Ianuarie, junele ovreu încolțit de deputații *Hortoványi* și *Rákovszky*, a fost nevoit să părăsească sala, pentru a fi seara obiectul ovațiilor furtunoase ale stradei, ale „democraților” din „fő-és szék-város”.

Casul e cu mult mai instructiv, decât să postă scapa scalpelului de disecție a situației politice sociale.

Cine este *Vázsonyi*? Eroul stradei. Cine este strada în Budapesta? Ovreimea.

Cine conduce finanțele, politica presa „patriotică”? Ovreii.

Și acești Ovrei, simțindu-se atât de mult la largul lor, dominând începând din stradă, până în cele mai înalte cercuri ale vieții de stat, — eată-i, că se întorc dela o vreme contra aceluia cari și i-au crescut, și i-au îndulcit la sin, contra maghiarilor, contra „bestiilor culturale”.

Și dacă *Vázsonyi* nu va mai fi în stare să susțină în parlament steagul „democrației” sale, garantează strada biruința ideilor și cercurilor pe cari el le reprezintă.

Eată un minunat efect al politicei șoviniste!

Și se mai supărau șovinistii, când capitalei lor i-se zicea Iudapesta?

CUM SPORESC UNGURII.

Un semioficios constată, că după ultimul recensământ, populația cu limba maternă maghiară se ridică la 51.4 la sută. A trecut deci de jumătate a întregii populațiuni. În 1890 a fost 45.6 ear în 1880 a fost 46.6.

La ultimul recensământ s-au declarat deci pe sine Maghiari 8 milioane 600.000 suflete. În cești din urmă 20 ani Ungurii au sporit cu 2 milioane 200.000 suflete.

„E un spor grozav; aproape fără pereche între semințiile din Europa, — scrie „Magyarország”, care, cu toate acestea, zice că în concludiuni să fim rezervați”. „Pentru-că, urmează, foarte multe sisteme politice s'au clădit pe numeri statistice, în viață însă sistemul nu s'a putut menține, ci s'a prăbușit”.

Noi puțin trebuie să adăogăm. Ceea-ce în primul rând trebuie accentuat este, că statistica o fac agenții maghiarisării. Și o fac, de notorietate publică, fără conștiință și având numai ca țintă să iasă numeri pe cari să stee — sistemul politic!

De altfel însuși „Magyarország” (dela 30 Ian.) scrie:

„Trei cause au scos în relief și determinat sporul maghiar; două înveselitoare și una tristă. Una puterea mare de propagativă a neamului maghiar, al doilea contopirea unor anume elemente (Kazarii cari vin cu sutele de mii, dar contra cărora mai ales „M-g” scrie!) și a treia emigrarea, care între naționalități, mai ales între Slovaci și Ruteni a luat proporțiuni mai mari ca printre Unguri; printre Românii nu!”

S'au sporit Ungurii — adică ei arată spor mare numai în comparație cu Slovacii și Rutenii cari emigrează cu zecile de mii pe an — eată un principiu de statistică, pe care alte seminții europene desigur nu-l cunosc!..

Cine să ia în serios asemenea statistică? Și cum să nu se prăbușească un sistem politic clădit p'asemeni cifre? .. O, desigur se va prăbuși!

Li-s'a urit de Ovrei!

În Budapesta s'a constituit un comitet de o mie persoane, în frunte cu *Wekerle*, fostul ministru president, care să aranjeze balul așa zis al juristilor.

S'a întâmplat însă — desigur intenționat — ca între cei 1000 să nu fie nici un Ovreu. Așa ar fi cerut damele patronese ale balului, cele mai multe, aristocrate.

D'aci supărare mare în — Israil. „Budapesti Napló” scrie un violent articol, necruțând nici pe dame. Ia la întrebare chiar pe *Wekerle*, care se scuza și protestează a i-se atribui sentimente anti-semite. „Házánk” dăscălește pe *Vészi*, zicând că Ungur cavalier nu amestecă în discuție — dame. „Magyarország” îi dăscălește p'amândoi: pe *Vészi*, redactorul lui „B. N.” pentru-că este atât de pretențios, ca să nu folosească alt cuvânt, pe *Wekerle* că s'a scuza și n'a dat pe ușă afară pe redactorul care a venit să-l interpeleze asupra sentimentelor sale cu privire la Ovrei.

Se ridică apoi cu putere contra intoleranței Ovreilor, scriind (în numărul dela 31 Ianuarie):

„A te lăpăda de Patrie, Dumnezeu și Nație, este deci permis. Deoarece libertatea exprimării părerilor este: princip liberal!”

„A face însă comitet de bal fără Ovrei, asta-i antisemitism. Ei, și? Să presupunem că sunt antisemit. Deși sunt numai om care vor-

7283 tkvi sz.

1901.

Arverési hirdetmény és kivonat.

A borosjenői kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Victoria“ takarékos és hitelintézet aradi czég végrehajthatónak, Halik Todor tauenzi lakos végrehajtást szenvedő ellen 720 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék és a borosjenői kir. jbiróság területén fekvő és a tauenzi 364 sz. tjkvben A. I. (748—749) hrzi számú ingatlan 430 kor. a tauenzi 405 sz. telekkvben A. I. 922. 1085. 1220. 1703 hrzi sz. ingatlannak Halik Todort illető fele része 332 kor. végre a tauenzi 465 számú tjkvben 1364 számú ingatlannak Halik Todort illető fele része 116 koronában megállapított kikiáltási árban az 1902 évi márczius hó 1 napján d. e. 10 órakor Tauenz közszékházánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni u. m.

1.) Ha a kikiáltási áron felül ígerek nem tétetik az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2.) Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 43 kor. 33 kor. 11 kor. 60 fl. készpénzben, vagy az 1881 nov. 1-én kelt 3333. sz. igazságügyminister rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban, a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. 60. t. czik 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3.) Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat pedig ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt, szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881 évi decz. 6-ikán 39425 I. M. sz. a. kelt rendeletében előírt módon a butyini kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. jbiróság telekkönyvi hatóságánál és Tauenz, Felménés és Silingyia községek előljáróságainál megtekinthetők.

Kelt Borosjenőn, 1901. évi augusztus hó 12 én.

A borosjenői kir. jbiróság tkvi hatóságánál.

702 1-1

Bittó, kir. járásbíró.

1957 tkvi sz.

1901.

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagyhalmgyi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Viktoria“ tak. és hitelint. rtársaság aradi bejegyzett czég végrehajthatónak Herbej Anyiska és Herbej Rafilla acsuczai lakos végrehajtást szenvedők elleni 140 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán a nagyhalmgyi kir. járásbíró kerületében fekvő és az Acsucza községi 73 számú telekjegyzőkönyvben A I. 1—9, 12. alatt foglalt ház belsőség és szántó földekből álló ingatlanok 825 korona kikiáltási árban az 1902 évi február hó 20-ik napjának délelőtt 10 órakor Acsucza közszékházánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fognak árverés alá kerülni; u. m.

1.) Ha a kikiáltási áron felül ígerek nem tétetik, az elárverezendő fentebb felsorolt ingatlanok a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

2.) Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 82 korona 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3.) Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. deczember hó 6-án 39425 I. M. sz. a. kelt rendeletében előírt módon a körösbányai kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. jbiróság telekkönyvi hatóságánál és Acsucza, Plaskucza, Acsuva és Guravoj községek előljáróságainál megtekinthetők.

Kelt Nagy-Halmgyon, 1901. évi november hó 6-án.

A nagy-halmgyi kir. jbiróság mint tkvi hatóságánál.

703 1-1

Fritz, kir. jbiró.

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru văpsirea părului este

MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — In timp de câteva minute prin acest excelent și nesticăcios preparat se pot văpsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă.

E nesticăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileră. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondărie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, îngrețșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii greșii a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileră.

698 2-

SPIRT CONTRA REUMEI

(spirtul „Mankós“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în casuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorțirea muschilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghieri, paralizii, amorțea de mosechi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboselile turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în casuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

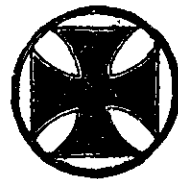
în ARAD.

Telefon 111.

Gruce dublă electro-magnetică

vindecă și înviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli și uituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mână și picioare, reuma podagră ischias, udului în pat, influența, în somnia epilepsia circulația neregu-

lată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse în toate părțile lume cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnice, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. publice asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja iestîntătea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

624 45-50

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centruși locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K colțul str. Kálmán.